

NaturErhvervstyrelsen

Jura

20. januar 2017

Sagsnr.: 16-0112-000002

Udkast til

Forslag

til

**Lov om ændring af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plante-
dække**

(Krav om etablering af målrettede efterafgrøder)

§ 1

I lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, jf. lovbekendtgørelse nr. 388 af 27. april 2016, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 18 indsættes:

»**§ 18 a.** Miljø- og fødevareministeren fastsætter årligt regler, der fastlægger krav om etablering og placering af målrettede efterafgrøder svarende til en kvælstofreduktion på 1.186 tons i forhold til kystvande, 3.729 tons i rodzonen i forhold til grundvand, samt yderligere 1.934 tons kvælstof i rodzonen samlet for 2017 og 2018, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Ministeren fastsætter regler om, at den kvælstofreducerende effekt af efterafgrøder indmeldt i medfør af tekstanmærkning nr. 170 ad 24.23.07 til § 24 på finansloven kan fradrages ved opgørelse af kravet efter stk. 1.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om, at dele af en kvælstofreduktion fastsat efter stk. 1, efter en konkret vurdering, kan medtages i den kvælstofreducerende indsats i det efterfølgende år.

Stk. 4. Såfremt det opgjorte behov for kvælstofreducerende indsats, jf. stk. 1, er behæftet med fejl, bemyndiges ministeren til at tilpasse indsatsen tilsvarende.

§ 18 b. Virksomheder kan fradrage arealer med efterafgrøder, som virksomhederne har indgivet ansøgning om tilskud til efter den tilskudsordning, der er fastsat i medfør af tekstanmærkning nr. 170 ad 24.23.07 til § 24 på finansloven, i efterafgrødekrav fastsat i medfør af § 18 a.

Stk. 2. Ministeren fastsætter nærmere regler om ordningen efter stk. 1, herunder om fradragets størrelse.

Stk. 3. Ministeren fastsætter regler om, at dele af det målrettede efterafgrødekrav kan bortfalde for en virksomhed, hvis det overstiger et nærmere fastsat niveau, i det omfang, at det ikke får betydning for den kvælstofreducerende effekt, jf. § 18 a, stk. 1.«

2. I § 21 a, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»Ministeren kan herudover fastsætte krav om, at virksomheden angiver efterafgrødernes placering på virksomhedens arealer.«

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget fremsættes med henblik på at bemyndige miljø- og fødevareministeren til årligt at fastsætte krav om etablering og placering af målrettede efterafgrøder svarende til en kvælstofreduktion på 1.186 tons i forhold til kystvande, 3.729 tons i rodzonen i forhold til grundvand og yderligere 1.934 ton kvælstof i rodzonen samlet for 2017 og 2018.

Lovforslaget skal derfor ses i sammenhæng med den frivillige ordning om målrettede efterafgrøder, der er etableret i medfør af tekstanmærkning nr. 170 ad 24.23.07 til § 24 på finansloven. Ordningen er etableret inden for rammerne af Kommissionens forordning (EU) Nr. 1408/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i landbrugssektoren, jf. bekendtgørelse nr. [xx af xx. januar 2017] om nationalt tilskud til målrettede efterafgrøder (herefter den frivillige målrettede efterafgrødeordning). Den kvælstofreducerende effekt af efterafgrøder indmeldt i medfør af tilskudsordningen om frivillige målrettede efterafgrøder, jf. tekstanmærkning nr. 170 ad 24.23.07 til § 24 på finansloven, fradrages ved opgørelse af kravet. Den foreslåede bestemmelse i § 18 a jf. lovforslagets § 1, nr. 1, til at fastsætte krav om målrettede efterafgrøder vil blive udnyttet, hvis der ikke er tilstrækkelig kvælstofreducerende effekt af de efterafgrøder, der er indmeldt i den frivillige målrettede efterafgrødeordning til at opnå en kvælstofreduktion på 1.186 tons i forhold til kystvande, 3.729 tons i rodzonen i forhold til grundvand og yderligere 1.934 tons kvælstof i rodzonen samlet for 2017 og 2018.

Den frivillige målrettede efterafgrødeordning og dette lovforslag skal endvidere ses i forlængelse af den ændring af lov nr. 388 af 27. april 2016 om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (herefter gødskningsloven), der blev vedtaget ved lov nr. 186 af 2. marts 2016. Ved ændringen af loven blev den generelt gældende begrænsning i landbrugsvirksomhedernes årlige gødningsanvendelse ændret. Ændringen indebar en trinvis forhøjelse af kvælstofnormerne for planperioderne 2015/2016 og 2016/2017. Kvælstofnormerne indgår i fastlæggelsen af den kvote for kvælstof, som landbrugsvirksomhederne maksimalt må bruge i et dyrkningsår. Den 1. august 2016 svarede de fastsatte kvælstofnormer til de normer, der anses for at være økonomisk optimal gødningsanvendelse.

De foreslåede foranstaltninger bidrager yderligere til at sikre den fortsatte opfyldelse af Danmarks EU-retlige forpligtelser på miljøområdet, herunder særligt Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater der stammer fra landbruget (herefter nitratdirektivet) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (herefter vandrammedirektivet) samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/118/EF af 12. december 2006 om beskyttelse af grundvandet mod forurening og forringelse (herefter grundvandsdirektivet), Rådets direktiv 98/83/EF om kvaliteten af drikkevand (herefter drikkevandsdirektivet), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (herefter havstrategirammedirektivet) og Rådets direktiv 92/43/EF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet) og 147/2009/EF om beskyttelse af vilde fugle og deres levesteder (fuglebeskyttelsesdirektivet).

Endelig bidrager de foreslåede foranstaltninger til den danske indsats for at reducere drivhusgasemissioner, jf. Europa-Parlamentets og Rådets beslutning Nr. 406/2009/EF om medlemsstaternes indsats for at reducere deres drivhusgasemissioner med henblik på at opfylde Fællesskabets forpligtelser til at reducere drivhusgasemissionernes frem til 2030.

2. Lovforslagets baggrund

Kvælstof, primært i form af nitrat, der udvaskes fra rodzonen, transporteres via dræn og grundvand frem til overfladevande, dvs. vandløb og søer, hvorfra det strømmer videre mod de åbne kyster og fjorde. Belastning med plantenæringsstoffer, herunder kvælstof, kan medføre øget algevækst (eutrofiering), der gør vandet uklart, så sollys ikke kan trænge ned til vandplanterne på de dybere steder. Desuden kan der opstå iltsvind, fordi bakterier bruger ilten i vandet til at nedbryde alger, når de dør.

For at standse eutrofieringen af de danske overfladevande har der siden vedtagelsen af Vandmiljøplan I (herefter VMP I) i 1987 været fokus på at nedbringe næringsstofbelastningen af det danske vandmiljø, herunder de åbne kyster og fjorde, søer, vandløb og grundvand. VMP I er fulgt op af en række vandmiljøplaner – VMP II i 1998, VMP III i 2004 og Grøn Vækst-aftalen i 2009 – i takt med, at der på EU-plan har været et forøget fokus på næringsstofbelastningen af vandmiljøet i Unionen, særligt med nitratdirektivet fra 1991 og vandrammedirektivet fra 2000.

I Danmark anvendes grundvand generelt til drikkevand efter alene en simpel vandbehandling, inden det leveres til vandforbrugerne. Dette kræver en særlig beskyttelse af grundvandet mod bl.a. nitratforurening. Der stilles i EU-direktiverne krav om grænseværdier for indholdet af nitrat i både grundvand og drikkevand.

Gødskningslovens formål er at regulere jordbrugets anvendelse af gødning og fastsætte krav om etablering af plantedække og andre dyrkningsrelaterede tiltag med henblik på at begrænse udvaskning af kvælstof. I medfør af loven er der fastsat kvælstofreducerende foranstaltninger, herunder bl.a. krav om etablering af 240.000 hektar efterafgrøder på landsplan, og krav om, at virksomhedernes forbrug af kvælstof ikke må overstige virksomhedens kvote for kvælstof.

For bl.a. at gøre fødevare- og landbrugssektoren bedre rustet til at øge eksporten og skabe mere vækst og beskæftigelse indgik regeringen (Venstre), Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti den 22. december 2015 aftale om en Fødevare- og landbrugspakke. Med aftalen lanceredes et paradigmeskifte for miljøreguleringen af landbruget, således at den fremtidige miljøregulering målrettes, så indsatsen gøres der, hvor der er brug for den.

Aftalen indebar endvidere, at den på aftaletidspunktet foretagne reduktion af afgrødernes kvælstofnormer på ca. 20 pct. i forhold til økonomisk optimal gødningsanvendelse skulle udfases.

Udfasningen af kvælstofnormreduktionen blev vedtaget af Folketinget den 25. februar 2016, jf. lov nr. 186 af 2. marts 2016 om ændring af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (Justering af reglerne om kvælstofnormer).

Den 20. maj 2016 indgik regeringen (Venstre), Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti Aftale om naturpakken. I aftalen indgik en udvidelse af den målrettede efterafgrødeordning lanceret i aftale om Fødevare- og landbrugspakken af 22. december 2015.

Herudover blev det aftalt, at der kunne komme tekniske justeringer af kvælstofreducerende indsatser i forhold til grundvand og overfladevand.

I aftalen om Fødevare- og landbrugspakken blev der afsat 112 mio. kr., finansieret fra reserven til kvælstofinitiativer på finansloven, til etablering af en frivillig støtteordning om udlægning af målrettede efterafgrøder i 2017 og 2018. Ved aftale om naturpakken blev der afsat yderligere 46 mio. kr. i perioden.

Det blev aftalt, at ordningens omfang skulle dimensioneres på baggrund af data fra De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS) således, at den kan forhindre merudledning til både grundvand og kystvande.

Efter konsolidering af indsatsbehovet for grundvand og kystvand er der afsat yderligere 29 mio., således at der samlet set er afsat 187 mio. kr. på finansloven i 2017-2018 til den frivillige målrettede

efterafrørdeordning. I det konsoliderede indsatsbehov er der inkluderet en sikkerhedsforanstaltning svarende til i alt ca. 58.000 hektar efterafrørder, udover det beregnede indsatsbehov.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Gældende ret

Gødskningsloven har efter lovens § 1 til formål at regulere jordbrugets anvendelse af gødning og fastsætte krav om etablering af plantedække og andre dyrkningsrelaterede tiltag med henblik på at begrænse udvaskningen af kvælstof.

Plantedække, herunder efterafrørder, er velegnet til at opsamle det kvælstof, der ellers ville blive udvasket til vandmiljøet. Gødskningslovens § 18 indeholder en bemyndigelse til miljø- og fødevareministeren til bl.a. at fastsætte et krav om etablering af plantedække på op til 300.000 hektar efterafrørder på landsplan.

Kravet om etablering af plantedække omfatter efter lovens § 3 alle virksomheder med planteavl eller husdyravl eller kombinationer heraf, som har en årlig momspligtig omsætning, der overstiger 50.000 kr. fra planteavl eller husdyravl eller kombinationer heraf, og som har et samlet areal (iberegnet forpagtede og lejede arealer) på 10 hektar eller derover.

Bemyndigelsen i lovens § 18 er senest udnyttet til at fastsætte krav om etablering af 240.000 hektar efterafrørder på landsplan ved bekendtgørelse nr. 1056 af 1. juli 2016 om plantedække og om dyrkningsrelaterede tiltag (herefter plantedækket bekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelse nr. 1109 af 17. august 2016 (herefter ændringsbekendtgørelsen).

Efter plantedækket bekendtgørelsens § 2 skal virksomhederne i hver planperiode forud for forårssåede afrørder etablere eller udlægge arealer med efterafrørder efter normale driftsmæssige principper med henblik på en effektiv kvælstofoptagelse i efteråret. Planperioden er defineret i lovens § 4 og omfatter perioden 1. august til den 31. juli.

Arealet med efterafrørder skal mindst udgøre 10 pct. af virksomhedens efterafrørdegrundareal. Efterafrørdegrundarealet er det samlede areal, som virksomheden dyrker med korn (vår- og vintersæd), vår- og vinterraps, majs, rybs, soja, sennep, ærter, hestebønner, solsikke, olieør, og andre enårige afrørder, der ikke har kvælstofoptagelse om efteråret i høståret, jf. plantedækket bekendtgørelsens bilag 1.

For de virksomheder, der udbringer organisk gødning svarende til 0,8 dyreenheder eller derover pr. hektar harmoniareal, skal arealet med efterafrørder dog mindst udgøre 14 pct. af virksomhedens efterafrørdegrundareal.

En dyreenhed svarer til 100 kg kvælstof i den gødning, der stammer fra husdyrenes produktion af kvælstof i afføring og urin. Virksomhedens harmoniareal er de dyrkede arealer på en ejendom, som må og kan modtage husdyrgødning (brakareal indgår ikke).

Efterafrørder til opfyldelse af efterafrørdekravet skal efter plantedækket bekendtgørelsens § 3 som udgangspunkt senest være etableret ved planperiodens begyndelse den 1. august og skal bestå af korsblomstrede afrørder, korn, græs, honningurt eller cikorie sået før eller efter høst eller frøgræs, der efter høst fortsætter som efterafrørde. Korsblomstrede afrørder, honningurt, almindelig rug, stauderug og vårbyg skal senest være sået den 20. august i den pågældende planperiode, dog i planperioden 2016/2017 senest 30. august 2016, jf. ændringsbekendtgørelsens § 1, nr. 1.

Efterafrørderne må ligeledes efter plantedækket bekendtgørelsens § 3 tidligst nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres den 20. oktober i den samme planperiode, hvori de er udsået, dog i planperioden 2016/2017 tidligst den 30. oktober 2016, jf. ændringsbekendtgørelsens § 1, nr. 1. Efterafrørder udsået som udlæg i majs må tidligst nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres den 1. marts i den planperiode, som følger umiddelbart efter den planperiode, hvor efterafrørderne og majs er udsået.

I medfør af gødskningslovens § 19 er der i plantedækkebekendtgørelsens §§ 5-10 etableret en række ordninger med virkemidler, som virksomhederne kan vælge til opfyldelse af virksomhedens efterafgrødekrav som alternativ til udlægning af efterafgrøder. Ved anvendelse af alternativer til efterafgrødekrav omregnes de enkelte alternativer til efterafgrøder ved anvendelse af en nærmere fastsat omregningsfaktor, jf. plantedækkebekendtgørelsens § 4.

Alternativerne omfatter udlægning af mellemafgrøder, energiafgrøder, braklagte arealer, braklagte arealer langs vandløb og søer (randzoner), afbrænding af fiberfraktion af forarbejdet husdyrgødning og tidligt såede vinterafgrøder. Herudover kan virksomheder overføre overskud af efterafgrøder i en planperiode (opsparing) til opfyldelse af efterafgrødekrav i en senere planperiode, jf. plantedækkebekendtgørelsens §§ 11 og 13, eller overdrage efterafgrøderne til en anden virksomhed til opfyldelse af denne virksomheds efterafgrødekrav, jf. plantedækkebekendtgørelsens §§ 11-12.

Virksomhederne skal efter gødskningslovens § 21 a indberette virksomhedens samlede areal, hvorpå der er etableret efterafgrøder i planperioden. Fristen herfor er fastsat i plantedækkebekendtgørelsens § 14, og indberetningen skal ske i Miljø- og Fødevareministeriets Tast selv-service senest 31. august i den pågældende planperiode, dog i planperioden 2016/2017 senest den 12. september 2016, jf. ændringsbekendtgørelsens § 1, nr. 2. Virksomhederne skal som hovedregel ligeledes senest den 31. august angive, om de ønsker at gøre brug af alternative virkemidler til opfyldelse af efterafgrødekravet, dog i planperioden 2016/2017 senest den 12. september 2016, jf. ændringsbekendtgørelsens § 1, nr. 2.

Efter plantedækkebekendtgørelsens § 15 skal virksomhederne i hver planperiode foretage en markplanlægning, der viser de arealer, der i planperioden dyrkes med de afgrøder, der udgør efterafgrødegrundarealet. Markplanlægningen for planperioden er koordineret med ansøgningen om støtte bl.a. under ordninger omfattet af arealbaserede direkte betalinger, der finder sted i Fællesskemaet, og som indsendes via Miljø- og Fødevareministeriets Tast selv-service. Fristen for indsendelse af Fællesskema og udarbejdelse af markplanlægningen er ligeledes koordineret og skal ske senest den 21. april, jf. plantedækkebekendtgørelsens § 15, stk. 1, der henviser til den til enhver tid gældende bekendtgørelse om markblok og elektronisk Fællesskema, jf. senest bekendtgørelse nr. 1417 af 29. november 2016. Samtidig med markplanlægningen skal virksomhederne opføre efterafgrødekravet for den planperiode, der er foretaget markplanlægning for.

Virksomheder har efter gødskningslovens § 2, stk. 2, pligt til at være registreret i Miljø- og Fødevareministeriets Register for Gødningsregnskab, hvis virksomheden drives med planteavl, husdyravl, skovbrug eller kombinationer heraf med en årlig momspligtig omsætning herfra, der overstiger 50.000 kr., og virksomhedens samlede husdyrbesætning overstiger 10 dyreenheder, eller husdyrtætheden overstiger 1,0 dyreenhed pr. hektar, eller virksomheden modtager mere end 25 ton husdyrgødning eller anden organisk gødning i planperioden. Efter gødskningslovens § 2, stk. 3, kan virksomheder med planteavl, husdyravl, skovbrug eller kombinationer heraf, anmeldes til registrering i Register for Gødningsregnskab, hvis den årlige momspligtige omsætning herfra, overstiger 20.000 kr. I planperioden må forbruget af kvælstof til gødningsformål i de virksomheder, der er registreringspligtige efter gødskningslovens § 2, stk. 2, eller registrerede efter gødskningslovens § 2, stk. 3, ikke overstige virksomhedens samlede kvote for kvælstof, jf. gødskningslovens § 5. Virksomhedens samlede kvote for kvælstof i planperioden beregnes efter gødskningslovens § 6 som summen af kvoterne for de enkelte marker i virksomheden. For hver enkelt mark beregnes kvoten på grundlag af markens størrelse, afgrøde, forfrugten og afgrødernes kvælstofnorm i det pågældende klimaområde og jordbonitet. Afgrødernes kvælstofnorm fastsættes årligt ved bekendtgørelse i medfør af gødskningslovens § 6, stk. 3, jf. senest bekendtgørelse nr. 1055 af 1. juli 2016 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2016/2017.

Hvis virksomhederne ikke har udlagt tilstrækkeligt arealer med efterafgrøder eller alternativer her- til til at dække planperiodens efterafgrødekrav, følger det af gødskningslovens § 7, stk. 1, at virksomhedens samlede kvote for kvælstof for planperioden reduceres. Efter plantedækkebekendtgørelsens § 16 reduceres virksomhedens samlede kvote for kvælstof med 93 kg kvælstof pr. manglende hektar efterafgrøde, hvis virksomheden udbringer mindre organisk gødning, end hvad der

svarer til 0,8 dyreenheder pr. hektar harmoniareal. For virksomheder, der udbringer organisk gødning svarende til 0,8 dyreenheder eller derover pr. hektar harmoniareal, reduceres den samlede kvote for kvælstof i planperioden med 150 kg kvælstof pr. manglende hektar efterafgrøde.

Der er pr. 1. februar 2017 etableret en målrettet efterafgrødeordning med tilskud i medfør af tekst-anmærkning nr. 170 ad 24.23.07 til § 24 på finansloven. Der ydes tilskud til udlægning af efterafgrøder i henhold til de foranstaltninger om kompenserende miljøtiltag, der er fastlagt i Aftale om Fødevarer- og landbrugspakke af 22. december 2015 og i Aftale om Naturpakke af 20. maj 2016. Tilskud ydes som de minimis-støtte. Ordningen er en fokuseret indsats, og er målrettet efter, hvor der er størst behov for en ekstra kvælstofreducerende indsats. Behovet for efterafgrøder er opgjort efter en analyse af, hvor stort et behov der er i forhold til grundvand og kystvand i de enkelte områder. Ansøgning om støtte sker via indsendelse af NaturErhvervstyrelsens fællesskema i perioden 1. februar til 21. april første gang i 2017.

Illustration af årshjulet for efterafgrøder i planperioden 2017/2018:

1. august 2017	Planperioden 2017/2018 starter. Efterafgrøder skal være udlagt.
31. august 2017	Arealer med efterafgrøder og alternativer skal være indberettet.
21. april 2018	Markplanlægning og opgørelse af virksomhedens efterafgrødekrav for planperioden 2017/2018 skal være foretaget.
31. juli 2018	Planperioden 2017/2018 slutter.

3.2. Miljø- og Fødevarerministeriets overvejelser

Formålet med dette lovforslag er i sammenhæng med den frivillige ordning om målrettede efterafgrøder at sikre en kvælstofreducerende effekt ved etablering af efterafgrøder med henblik på samlet set at bidrage yderligere til den fortsatte opfyldelse af Danmarks EU-retlige forpligtelser i forhold til kystvande og grundvand, samtidig med at paradigmeskiftet hen imod en mere målrettet miljøregulering af landbruget fortsættes.

Den foreslåede regulering iværksættes for at opfylde et eventuelt resterende indsatsbehov ved, at miljø- og fødevarerministeren, i tilfælde af manglende kvælstofreducerende effekt af ordningen om frivillige målrettede efterafgrøder, fastsætter krav om etablering af målrettede efterafgrøder i områder, hvor efterafgrøder ikke er indmeldt i det omfang og med den placering, der er forudsat ved den frivillige tilskudsordning.

3.3. Den foreslåede ordning

Den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 18 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, er ny, og indebærer, at miljø- og fødevarerministeren årligt fastsætter krav om etablering og placering af målrettede efterafgrøder, hvor der er behov for en kvælstofreducerende indsats, svarende til en samlet kvælstofreduktion på 1.186 tons i forhold til kystvande, 3.729 tons i rodzonen i forhold til grundvand, samt yderligere 1.934 tons kvælstof i rodzonen samlet for 2017 og 2018. Der skal opnås en kvælstofreduktion svarende til, hvis der ikke er indmeldt efterafgrøder i det omfang eller efter den placering, der er forudsat ved den frivillige tilskudsordning, der er fastsat i medfør af tekstanmærkning nr. 170 ad 24.23.07 til § 24 på finansloven.

Afgrænsningen af de områder, hvori der vil blive fastsat krav om målrettede efterafgrøder i medfør af den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 18 a, vil ske med udgangspunkt i den samme opdeling, som anvendes i den frivillige målrettede efterafgrødeordning (ID 15-områder), og som

fremgår af NaturErhvervstyrelsens kort over vejledende behov for målrettede efterafgrøder. Kortet kan tilgås via styrelsens hjemmeside naturerhverv.dk.

Konstateringen af, om der forsat er et indsatsbehov i forhold til grundvand i de enkelte områder eller de kystvande, som de pågældende områder afvander til, vil ske efter udløbet af ansøgningsfristen for den frivillige ordning den 21. april første gang i 2017, jf. § 5, stk. 3, i bekendtgørelse nr. xx af xx. januar 2017 om nationalt tilskud til målrettede efterafgrøder]. Dette skal ske, indtil den målrettede arealregulering iværksættes efter 2018, jf. dog den foreslåede § 18 a, stk. 3. Et krav om målrettede efterafgrøder efter den foreslåede ordning vil endvidere fremgå af et nyt kort over de områder, hvor der skal etableres målrettede efterafgrøder. Kortet vil kunne tilgås via NaturErhvervstyrelsens hjemmeside naturerhverv.dk. Bekendtgørelsen vil indeholde koordinater over områder, hvor der skal etableres efterafgrøder efter den foreslåede § 18 a.

Det er hensigten, at det målrettede efterafgrødekrav, der fastsættes i medfør af den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 18 a, fastsættes i procent af efterafgrødegrundarealerne på virksomheden.

Visse virksomheder kan have arealer, der er beliggende i flere oplande, hvor der kan være fastsat forskellige efterafgrødekrav. Der vil blive fastsat regler om beregning af kravet, således at efterafgrøderne placeres, hvor der er et fortsat indsatsbehov.

Det foreslås endvidere i § 18 a, stk. 3, at ministeren kan fastsætte regler om, at dele af en kvælstofreduktion fastsat efter det foreslåede § 18 a, stk. 1, efter en konkret vurdering kan medtages i den kvælstofreducerende indsats i det efterfølgende år. Bestemmelsen forventes udnyttet i de tilfælde, hvor der alene er et mindre behov for en kvælstofreducerende indsats efter udløbet af indmeldelsesfristen i den frivillige ordning. Bestemmelsen vil alene blive udnyttet i det omfang, at overførslen til det følgende år kan ske uden at den samlede kvælstofreduktion i § 18 a, stk. 1, ikke opfyldes.

Ved beregningerne af indsatsbehov i forhold til kystvande indgår effekter af lempelser og af baseline som beskrevet i rapport fra Aarhus Universitet (2015): "Revurdering af baseline". Desuden indgår effekt af ophør med randzoner, effekt af akvakultur, vådområder, minivådområder, skovrejsning mv.

Indsatsbehov til grundvand er opgjort ved inddragelse af de af ovenstående elementer, der har betydning i forhold til udvaskningen. Beregningerne er beskrevet i rapport fra GEUS (2016): "Kvælstofpåvirkning af grundvand".

Det foreslås i den nye § 18 a, stk. 4, at ministeren bemyndiges til at tilpasse indsatsen, såfremt det opgjorte behov for kvælstofreducerende indsats, jf. stk. 1, er behæftet med fejl. Bemyndigelsen forventes benyttet, såfremt der fra Aarhus Universitet eller GEUS bliver peget på fejl i beregningsgrundlaget for indsatsbehovet.

Det foreslås som en ny bestemmelse i gødskningslovens § 18 b, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, at de virksomheder, som har indgivet ansøgning om tilskud til arealer med efterafgrøder efter den frivillige målrettede efterafgrødeordning, vil kunne fradrage disse arealer i efterafgrødekrav fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 18 a. Det foreslås endvidere, at ministeren fastsætter nærmere regler om ordningen, herunder om fradragets størrelse.

Ved fastsættelsen af efterafgrødekravet i medfør af den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 18 a vil der blive taget højde for fradragsmuligheden i den foreslåede § 18 b, således at den kvælstofreducerende effekt ikke reduceres. Dette indebærer, at det målrettede efterafgrødekrav vil blive fastsat således, at det svarer til det individuelle områdes indsatsbehov. Der vil endvidere blive fastsat regler om fradrag for en reduceret kvælstofanvendelse opnået under den frivillige målrettede tilskudsordning.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 18 b, stk. 3, fastsætter ministeren regler om, at dele af det målrettede efterafgrødekrav kan bortfalde for en virksomhed, hvis det overstiger et nærmere fastsat niveau, i det omfang, at det ikke får betydning for den kvælstofreducerende effekt, jf. § 18 a, stk. 1.

Det er hensigten, at bestemmelsen udnyttes i de tilfælde, hvor virksomheden kan dokumentere, at det målrettede efterafgrødekrav omregnet til en reduktion af virksomhedens samlede kvælstofkvote udgør mere end 20 %, dog således at det ikke får betydning for den samlede kvælstofreducerende effekt, angivet i den foreslåede § 18 a, stk. 1.

Arealer udlagt med målrettede efterafgrøder vil ikke kunne anvendes til at opfylde det allerede gældende efterafgrødekrav på 240.000 hektar efterafgrøder på landsplan fastsat i medfør af gødskningslovens § 18, stk. 1, 1. pkt. Dette gælder ligeledes efterafgrødekrav fastsat i medfør af anden lovgivning.

Det er hensigten, at virksomheder, der er autoriseret til økologisk jordbrugsproduktion eller er under omlægning med henblik på at opnå autorisation til økologisk jordbrugsproduktion (herefter de økologiske jordbrugsvirksomheder), undtages fra kravet om yderligere efterafgrøder, der fastsættes i medfør af den foreslåede bestemmelse til gødskningslovens § 18 a, jf. forslaget til § 1, nr. 1.

Efter gødskningslovens § 5 må de virksomheder, der er registreret i Register for Gødningsregnskab efter gødskningslovens § 2, ikke anvende mere kvælstof til gødningsformål i planperioden, jf. gødskningslovens § 4, end virksomhedens kvote for kvælstof. Virksomhedens kvote for kvælstof fastlægges på baggrund af reglerne i gødskningslovens §§ 6-8.

Bestemmelserne i gødskningsloven vedrørende registrerede virksomheders kvælstofkvote i planperioden gælder generelt uanset, om jordbrugsvirksomheden drives som en økologisk eller konventionel virksomhed. Gødskningsloven indeholder heller ikke begrænsninger i forhold til, hvilken type gødning med kvælstofindhold, der må anvendes på bedriften, f.eks. husdyrgødning.

Der anvendes ikke mineralsk kvælstofgødning (handelsgødning) i økologisk vegetabilsk produktion, og der er ligeledes fastsat en øvre grænse for, hvor meget husdyrgødning og organisk gødning i øvrigt, der udbringes pr. år pr. hektar udnyttet landbrugsareal, jf. § 31 i bekendtgørelse nr. 1318 af 26. november 2016 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrbekendtgørelsen), der omfatter husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse. Der vil således ikke være ændringer i den mængde kvælstofholdig gødning, som økologiske virksomheder kunne anvende inden for rammerne af økologireglerne henholdsvis før og efter udfasningen af kvælstofnormreduktionen, der trinvist blev gennemført i planperioden 2015/2016 og 2016/2017. Det er derfor fundet unødvendigt at pålægge økologiske virksomheder et yderligere efterafgrødekrav. Der henvises i øvrigt til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 1.

Det er hensigten, at virksomheder med et efterafgrødegrundareal på under 10 hektar ikke forpligtes til at udlægge målrettede efterafgrøder i medfør af den foreslåede § 18 a. Der gælder en tilsvarende begrænsning for efterafgrødekrav fastsat i medfør af den gældende gødskningslovs § 18, stk. 1, jf. § 2, stk. 6, i plantedækkebekendtgørelsen.

Det målrettede efterafgrødekrav i medfør af den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 18 a vil ikke kunne opfyldes ved anvendelse af de i medfør af gødskningslovens § 19, stk. 1 og 2, fastsatte ordninger om alternativer til udlægning af efterafgrøder. Det målrettede efterafgrødekrav vil heller ikke kunne opfyldes ved brug af overskud af efterafgrøder fra en tidligere planperiode eller ved overførsel fra en anden virksomhed.

Den foreslåede ordning om målrettede efterafgrødekrav vil indgå i den almindelige ordning for kontrol og håndhævelse af efterafgrøder, som allerede er etableret i medfør af gødskningsloven i forbindelse med det almindelige pligtige efterafgrødekrav fastsat i medfør af gødskningslovens § 18, stk. 1, 1. pkt. Dette betyder bl.a., at virksomheder, som ikke opfylder det yderligere efterafgrødekrav, vil få reduceret virksomhedens samlede kvote for kvælstof i planperioden efter gødskningslovens § 7.

Det foreslås i forlængelse heraf, at miljø- og fødevareministeren bemyndiges til at fastsætte krav om, at virksomheden angiver efterafgrødernes præcise placering på virksomhedens arealer, jf. § 1, nr. 2, om forslaget til gødskningslovens § 21 a, stk. 2, 2. pkt.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

I forbindelse med udmøntningen af efterafgrødekravet i en bekendtgørelse vil der være økonomiske og administrative omkostninger for staten. Omkostningerne omfatter tilpasninger i eksisterende kontrolordninger og tilpasning af IT-systemer m.v. Omkostningerne forbundet hermed finansieres inden for Miljø- og Fødevareministeriets egen ramme.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Den foreslåede ordning om krav om udlægning af målrettede efterafgrøder vil i almindelighed kunne indføres som erstatningsfri regulering. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at der vil kunne være virksomheder, der bliver ramt så økonomisk intensivt, at der vil kunne være tale om et ekspropriativt indgreb, som vil kunne berettige til (fuldstændig) erstatning efter grundlovens § 73.

Den endelige afgørelse af dette spørgsmål henhører under domstolene.

Forslaget har i udkast være sendt til Erhvervsstyrelsens Team Effektiv Regulering (TER). TER vurderer, at lovforslaget i sig selv ikke medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet.

TER bemærker dog, at der vil være administrative konsekvenser for erhvervslivet forbundet med en eventuel udnyttelse af lovforslagets bemyndigelse til, at miljø- og fødevareministeren årligt kan fastsætte krav om etablering og placering af målrettede efterafgrøder i de områder, hvor efterafgrøder ikke er indmeldt i det forudsatte omfang i den forudgående frivillige tilskudsordning.

De administrative konsekvenser består i, at landmændene i et webbaseret informationssystem skal undersøge, hvor mange efterafgrøder der skal udlægges og omsætte kravet, der angives i procent, til antal hektar, samt indberette opfyldelsen af kravet i form af antal hektar målrettede efterafgrøder, alternativt forholde sig til anvendelse af kvælstofnormreduktion.

På det foreliggende grundlag kan de administrative konsekvenser dog ikke vurderes nærmere. Dette skyldes, at det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at estimere, hvor mange bedrifter der vil blive ramt af et målrettet efterafgrødekrav. Baggrunden herfor er, at behovet for et eventuelt målrettet efterafgrødekrav og dermed størrelsen på et eventuelt restbehov per kystvandopland ikke kendes på nuværende tidspunkt, da dette forudsættes af i hvor høj grad den ønskede kvælstofeffekt opnås ved den frivillige efterafgrødeordning.

Når det målrettede efterafgrødekrav beregnes og udstedes i form af bekendtgørelse, vil der være økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervet. Det er ikke muligt på forhånd at beregne disse konsekvenser, da størrelsen af det målrettede efterafgrødekrav er afhængig af den kvælstofreducerende effekt opnået under den frivillige ordning, idet omfanget dog ikke kan overstige efterafgrøder svarende til 1.186 tons kvælstof i forhold til kystvande, 3.729 tons kvælstof i rodzonen i forhold til grundvand, samt yderligere 1.934 tons kvælstof i rodzonen samlet for 2017 og 2018, jf. de foreslåede § 18 a, stk. 1 og 4.

Miljø- og Fødevareministeriet vil i overensstemmelse med de gældende retningslinjer for erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger i forbindelse med bemyndigelsens udnyttelse udarbejde den nødvendige erhvervsøkonomiske konsekvensvurdering efter inddragelse af TER, som offentliggøres i forbindelse med den offentlige høring af bekendtgørelsesudkastet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Den foreslåede regulering i dette lovforslag bidrager sammen med den frivillige målrettede efterafgrødeordning til en kvælstofreducerende effekt på 1.186 tons til kystvand og 3.729 tons til grundvand, samt yderligere 1.934 tons kvælstof i rodzonen samlet for 2017 og 2018. Herudover bidrager udlægning af de målrettede efterafgrøder til en samlet positiv klimaeffekt på ca. 0,27 mio. ton CO₂-ækvivalenter i 2017-2018, forudsat medregning af klimaeffekt af kulstoflagring.

I det omfang bemyndigelsen udnyttes, som følge af manglende kvælstofreducerende effekt under den frivillige tilskudsordning, og der etableres efterafgrøder efter den foreslåede ordning, vil lovforslaget således have en positiv effekt for miljøet, svarende til dette indsatsbehov.

8. Forholdet til EU-retten

De foreslåede bestemmelser om målrettede efterafgrøder bidrager til at sikre den fortsatte opfyldelse af Danmarks EU-retlige forpligtelser på miljøområdet, herunder særligt Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater der stammer fra landbruget (herefter nitratdirektivet) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (herefter vandrammedirektivet) samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/118/EF af 12. december 2006 om beskyttelse af grundvandet mod forurening og forringelse (herefter grundvandsdirektivet), Rådets direktiv 98/83/EF om kvaliteten af drikkevand (herefter drikkevandsdirektivet), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (herefter havstrategirammedirektivet) og Rådets direktiv 92/43/EF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet) og 147/2009/EF om beskyttelse af vilde fugle og deres levesteder (fuglebeskyttelsesdirektivet).

Endelig bidrager de foreslåede foranstaltninger til den danske indsats for at reducere drivhusgasemissioner, jf. Europa-Parlamentets og Rådets beslutning Nr. 406/2009/EF om medlemsstaternes indsats for at reducere deres drivhusgasemissioner med henblik på at opfylde Fællesskabets forpligtelser til at reducere drivhusgasemissionerne frem til 2030.

Nitratdirektivets artikel 1 fastslår, at formålet med direktivet er, at nedbringe vandforurening forårsaget eller fremkaldt af nitrater, der stammer fra landbruget, og at forebygge yderligere forurening af denne art.

Efter nitratdirektivets artikel 5, jf. bilag III, skal der udarbejdes et nitrathandlingsprogram for nitratsårbare zoner. I overensstemmelse med artikel 3, stk. 5, anvendes handlingsprogrammet for hele det danske område.

Forpligtelserne efter nitratdirektivet indebærer, at medlemsstaterne har en pligt til at fastsætte foranstaltninger til at nedbringe nitratformurening af overfladevand og grundvand og bremse tendenser til nitratformurening, særligt hvis grundvandet derved kan komme til at indeholde en sådan højere nitratkonzentration end 50 mg nitrat pr. liter, eller hvis overfladevandet derved kan blive eutrofiert.

Nitratdirektivet er tæt forbundet med andre natur- og miljødirektiver. Det gælder særligt vandrammedirektivet, grundvandsdirektivet, drikkevandsdirektivet og habitatdirektivet.

Nedbringelse af tilførslen af nitrater til vandmiljøet er en integreret del af vandrammedirektivet. En del af indholdet af den danske nitrathandlingsplan er direkte fastlagt i nitratdirektivet i form af

bestemmelser, der skal gennemføres i alle medlemsstater, eksempelvis direktivets bilag III. Disse foranstaltninger indgår som grundlæggende foranstaltninger i indsatsprogrammet i de danske vandområdeplaner, jf. vandrammedirektivets artikel 11, stk. 3, med henblik på opfyldelse af målsætningen om opnåelse af god tilstand i vandmiljøet.

Det følger af vandrammedirektivets artikel 4, stk. 1, litra a), nr. i), at medlemsstaterne skal iværksætte de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge forringelse af tilstanden for alle overfladevandområder, herunder kystvande. Vandrammedirektivets ikke-forringelsesprincip gælder også for grundvandsforekomster, jf. artikel 4, stk. 1, litra b), nr. i).

Medlemsstaterne er endvidere forpligtet til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger med henblik på at vende enhver væsentlig og vedvarende opadgående tendens i koncentrationen af et hvilket som helst forurenende stof hidrørende fra menneskelig aktivitet med henblik på en progressiv reduktion af forureningen af grundvandet, jf. vandrammedirektivets artikel 4, stk. 1, litra b), nr. iii). Det er bl.a. en forudsætning for, at en grundvandsforekomst har god tilstand, at indholdet af nitrat i grundvandsforekomsten ikke overstiger 50 mg nitrat pr. liter, jf. vandrammedirektivet og grundvandsdirektivets bilag 1, nr. 1. Et tilsvarende kvalitetskrav følger af drikkevandsdirektivet. Danmark skal træffe de nødvendige foranstaltninger for, at kvalitetskravet overholdes.

Drikkevandsdirektivet fastsætter ikke kvalitetskrav til grundvandet. Vandforsyningen i Danmark er baseret på indvinding af grundvand, som er så rent, at det kan anvendes som drikkevand efter en simpel vandbehandling. Da grundvandet således som udgangspunkt ikke renses for nitrat, forudsætter drikkevandsdirektivet, at grundvandets indhold af nitrat som udgangspunkt ikke overstiger grænseværdien i drikkevandsdirektivet på 50 mg nitrat pr. liter.

Havstrategirammedirektivet har ifølge artikel 1, stk. 1, til formål at skabe en ramme inden for hvilken, medlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger til at opnå eller opretholde en god miljøtilstand i havmiljøet senest i 2020. De landbaserede kilder til udledning af næringsstoffer til havmiljøet i de åbne havområder reguleres via vandområdeplanerne, og indsatserne i vandområdeplanerne skal således fastsættes med henblik på også at opfylde målsætningerne i havstrategirammedirektivet.

Habitatdirektivet skal ifølge artikel 2, stk. 2, sikre at de foranstaltninger, der træffes efter direktivet, tager sigte på at opretholde eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper samt vilde dyre- og plantearter af fællesskabsbetydning.

Det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at de foranstaltninger, der iværksættes i medfør af den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 18 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, bidrager yderligere til fortsat opfyldelse af de danske forpligtelser efter nitratdirektivet, vandrammedirektivet, grundvandsdirektivet, drikkevandsdirektivet, havstrategirammedirektivet og habitatdirektivet.

Danmark har ifølge Europa-Parlamentets og Rådets beslutning Nr. 406/2009/EF af 23. april 2009 om medlemsstaternes indsats for at reducere deres drivhusgasemissioner med henblik på at opfylde Fællesskabets forpligtelser til at reducere drivhusgasemissionerne frem til 2030, en forpligtelse til at nedbringe udledningen af drivhusgasser med 20 pct. i 2020 i forhold til 2005 fra de sektorer, som ikke er en del af EU's kvotehandelssystem – herunder landbruget – jf. artikel 2 og bilag II. De foranstaltninger, der iværksættes i medfør af bemyndigelsen i lovforslagets § 1, nr. 1, bidrager til opfyldelse af forpligtelsen.

Det målrettede efterafgrødekrav, der fastsættes i medfør af den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 18 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, vil indgå i det kommende danske nitrathandlingsprogram udarbejdet i overensstemmelse med nitratdirektivets artikel 5. Det målrettede efterafgrødekrav vil derfor blive omfattet af reglerne om krydsoverensstemmelse, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning 1306/2013 af 17. december 2013, bilag 2, jf. artikel 93.

Der gennemføres en miljøvurdering af den samlede målrettede efterafgrødeordning, der omfatter både den frivillige målrettede tilskudsordning og det eventuelle målrettede efterafgrødekrav fastsat

i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 18 a, som indgår i udkastet til det danske nitrathandlingsprogram. Miljøvurderingen gennemføres i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet, EF-Tidende 2001, nr. L 197, side 30 ff.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 20. januar 2017 til den 10. februar 2017 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatsamfundet, Agri Nord, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Biologforbundet, Bornholms Landbrug, Brancheudvalget for Biogas, Brancheudvalget for frø, Bæredygtigt Landbrug, Centrovic, DAKOFA, DAKOFO, Danmarks Biavlerforening, Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Landboudom, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Akvakultur, Dansk Amatørfiskerforening, Dansk Botanisk Forening, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Fritidsfiskerforbund, Dansk Gartneri, Dansk Kartoffelproducentforening, Dansk Land- og Strandjagt, Dansk Landbrug Sydhavsøerne, Dansk Miljøteknologi, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Pelsdyravlerforening, Dansk Planteværn, Dansk Skovforening, Dansk Svineproduktion, Dansk Vand- og Spildevandsforening (DANVA), Danske Advokater, Danske Biavlernes Landsforening, Danske Juletræer, Danske Kartoffler, Danske Maskinstationer og Entreprenører, Danske Regioner, Danske Svineproducenter, Danske Vandløb, Den Danske Dommerforening, Den Danske Landinspektørforening, Det Danske Fjerkræråd, Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet (Københavns Universitet), Det Økologiske Råd, DI, Djursland Landboforening, Dronningeavlereforeningen af 1921, DTU Miljø, Ejendomsforeningen Danmark, ErhvervsBiavlernes, Ferskvandsfiskeriforeningen, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Finansrådet, Foreningen af Danske Handelsmøller, Foreningen af miljø, plan og naturmedarbejdere i det offentlige (Envina), Foreningen af Vandværker i Danmark, Foreningen for Biodynamisk Jordbrug, Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark, Fri bønder – levende land, Friluftsrådet, Frøsektionen, Gefion, Greenpeace, Heden og Fjorden, Hedselskabet, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (Københavns Universitet), Jysk Landbrugsrådgivning, Kolding-Herreds Landbrugsforening, Kommunernes Landsforening, Institut for Plante- og Miljøvidenskab (Københavns Universitet), Køddbranchens Fællesråd, Landbo Limfjord, Landboforening Midtjylland, Landbo Nord, Landbo Syd, Landbo Thy, Landbrug og Fødevarer, Landbrugets Kartoffelfond, Landbrugsrådgivning Syd, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, Landsforeningen Dansk Fåreavl, Landsforeningen for Gylle-ramte, Landsforeningen Praktisk Økologi, Lemvigegnens Landboforening, LHN, LMO, Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug (Aarhus Universitet), Nationalt Center for Miljø og Energi (Aarhus Universitet), NF Plus, NOAH, Odsherreds Landboforening, Patriotisk Selskab, Plantning & Landskab, Landsforeningen, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Rådgivningscenter Nord, Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere, Sammenslutningen af Danske Småøer, Sammenslutningen af danske Sortsejere, Science and Technology (Aarhus Universitet), SEGES, Skov og Landskab, Skovdyrkerne, SvineRådgivningen, Sønderjysk Landboforening, Verdens Skove, Verdensnaturfonden (WWF), Vestjysk Landboforening, Økologisk Landsforening og Østdansk Landbrugsrådgivning.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Der vil være økonomiske omkostninger for staten i forbin-

		<p>delse med tilpasning af IT-systemer m.v. i forbindelse med udmøntning af efterafgrødekra- vet i en bekendtgørelse. Omkostningerne forbundet hermed finansieres inden for Miljø- og Fødevareministeriets egen ramme.</p> <p>Lovforslaget vil ikke have økonomiske konsekvenser for regioner og kommuner.</p>
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	<p>Der vil være administrative omkostninger for staten i forhold til tilpasninger i eksisterende kontrolordninger m.v. Omkostningerne forbundet hermed finansieres inden for Miljø- og Fødevareministeriets egen ramme.</p> <p>Lovforslaget vil ikke have administrative konsekvenser for regioner og kommuner.</p>
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	<p>Lovforslaget har efterlevelsese- konsekvenser for erhvervet. Det er ikke muligt at beregne de samlede konsekvenser, da det ikke på nuværende tidspunkt vil være muligt at estimere, hvor mange virksomheder der vil blive ramt af et krav om målrettede efterafgrøder.</p>
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	<p>Lovforslaget har efterlevelsese- konsekvenser for erhvervet. Det er ikke muligt at beregne de samlede konsekvenser, da det ikke på nuværende tidspunkt vil være muligt at estimere, hvor mange virksomheder der vil blive ramt af et krav om målrettede efterafgrøder.</p>
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Lovforslaget bidrager sammen med den frivillige målrettede efterafgrødeordning til en kvælstofreducerende effekt på 3.729 tons til grundvand og 1.186 tons til kystvand, samt	Ingen

	1.934 tons kvælstof i rodzonen. Samlet positiv klimaeffekt på ca. 0,27 mio. ton CO ₂ -ækvivalenter i 2017-2018.	
Forholdet til EU-retten	<p>De foreslåede foranstaltninger bidrager yderligere til fortsat opfyldelse af Danmarks EU-retlige forpligtelser på miljøområdet, herunder særligt Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater der stammer fra landbruget, og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/118/EF af 12. december 2006 om beskyttelse af grundvandet mod forurening og forringelse, Rådets direktiv 98/83/EF om kvaliteten af drikkevand, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger, Rådets direktiv 92/43/EF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter og 147/2009/EF om beskyttelse af vilde fugle og deres levesteder.</p> <p>Endelig bidrager de foreslåede foranstaltninger til den danske indsats for at reducere drivhusgasemissioner, jf. Europa-Parlamentets og Rådets beslutning Nr. 406/2009/EF om medlemsstaternes indsats for at reducere deres drivhusgasemissioner med henblik på at opfylde Fællesskabets forpligtelser til at reducere drivhusgasemissionerne frem til 2030.</p>	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 18 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, er ny, og indebærer, at miljø- og fødevareministeren årligt fastsætter krav om etablering og placering af målrettede efterafgrøder, hvor der er behov for en kvælstofreducerende indsats, svarende til en samlet kvælstofreduktion på 1.186 tons i forhold til kystvande, 3.729 tons i rodzonen i forhold til grundvand, samt yderligere 1.934 tons kvælstof i rodzonen samlet for 2017 og 2018. Der skal opnås en kvælstofreduktion svarende til, hvis der ikke er indmeldt efterafgrøder i det omfang eller efter den placering, der er forudsat ved den frivillige tilskudsordning, der er fastsat i medfør af tekstanmærkning nr. 170 ad 24.23.07 til § 24 på finansloven.

Afgrænsningen af de områder, hvori der vil blive fastsat krav om målrettede efterafgrøder i medfør af den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 18 a, vil ske med udgangspunkt i den samme opdeling, som anvendes i den frivillige målrettede efterafgrødeordning (ID 15-områder), og som fremgår af NaturErhvervstyrelsens kort over vejledende behov for målrettede efterafgrøder. Kortet kan tilgås via styrelsens hjemmeside naturerhverv.dk.

Konstateringen af, om der forsat er et indsatsbehov i forhold til grundvand i de enkelte områder eller de kystvande, som de pågældende områder afvander til, vil ske efter udløbet af ansøgningsfristen for den frivillige ordning den 21. april første gang i 2017, jf. § 5, stk. 3, i bekendtgørelse nr. xx af xx. januar 2017 om nationalt tilskud til målrettede efterafgrøder]. Dette skal ske, indtil den målrettede arealregulering iværksættes efter 2018, jf. dog den foreslåede § 18 a, stk. 3. Et krav om målrettede efterafgrøder efter den foreslåede ordning vil endvidere fremgå af et nyt kort over de områder, hvor der skal etableres målrettede efterafgrøder. Kortet vil kunne tilgås via NaturErhvervstyrelsens hjemmeside naturerhverv.dk. Bekendtgørelsen vil indeholde koordinater over områder, hvor der skal etableres efterafgrøder efter den foreslåede § 18 a.

Det er hensigten, at det målrettede efterafgrødekrav, der fastsættes i medfør af den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 18 a, fastsættes i procent af efterafgrødegrundarealerne på virksomheden.

Visse virksomheder kan have arealer, der er beliggende i flere oplande, hvor der kan være fastsat forskellige efterafgrødekrav. Der vil blive fastsat regler om beregning af kravet, således at efterafgrøderne placeres, hvor der er et fortsat indsatsbehov.

Det foreslås endvidere i § 18 a, stk. 3, at ministeren kan fastsætte regler om, at dele af en kvælstofreduktion fastsat efter det foreslåede § 18 a, stk. 1, efter en konkret vurdering kan medtages i den kvælstofreducerende indsats i det efterfølgende år. Bestemmelsen forventes udnyttet i de tilfælde, hvor der alene er et mindre behov for en kvælstofreducerende indsats efter udløbet af indmeldelsesfristen i den frivillige ordning. Bestemmelsen vil alene blive udnyttet i det omfang, at overførslen til det følgende år kan ske uden at den samlede kvælstofreduktion i § 18 a, stk. 1, ikke opfyldes.

Ved beregningerne af indsatsbehov i forhold til kystvande indgår effekter af lempelser og af baseline som beskrevet i rapport fra Aarhus Universitet (2015): "Revurdering af baseline". Desuden indgår effekt af ophør med randzoner, effekt af akvakultur, vådområder, minivådområder, skovrejsning mv.

Indsatsbehov til grundvand er opgjort ved inddragelse af de af ovenstående elementer, der har betydning i forhold til udvaskningen. Beregningerne er beskrevet i rapport fra GEUS (2016): "Kvælstofpåvirkning af grundvand".

Det foreslås i den nye § 18 a, stk. 4, at ministeren bemyndiges til at tilpasse indsatsen, såfremt det opgjorte behov for kvælstofreducerende indsats, jf. stk. 1, er behæftet med fejl. Bemyndigelsen forventes benyttet, såfremt der fra Aarhus Universitet eller GEUS bliver peget på fejl i beregningsgrundlaget for indsatsbehovet.

Det foreslås som en ny bestemmelse i gødskningslovens § 18 b, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, at de virksomheder, som har indgivet ansøgning om tilskud til arealer med efterafgrøder efter den frivillige målrettede efterafgrødeordning, vil kunne fradrage disse arealer i efterafgrødekrav fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 18 a. Det foreslås endvidere, at ministeren fastsætter nærmere regler om ordningen, herunder om fradragets størrelse.

Ved fastsættelsen af efterafgrødekravet i medfør af den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 18 a vil der blive taget højde for fradragsmuligheden i den foreslåede § 18 b, således at den kvælstofreducerende effekt ikke reduceres. Dette indebærer, at det målrettede efterafgrødekrav vil blive fastsat således, at det svarer til det individuelle områdes indsatsbehov. Der vil endvidere blive fastsat regler om fradrag for en reduceret kvælstofanvendelse opnået under den frivillige målrettede tilskudsordning.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 18 b, stk. 3, fastsætter ministeren regler om, at dele af det målrettede efterafgrødekrav kan bortfalde for en virksomhed, hvis det overstiger et nærmere fastsat niveau, i det omfang, at det ikke får betydning for den kvælstofreducerende effekt, jf. § 18 a, stk. 1.

Det er hensigten, at bestemmelsen udnyttes i de tilfælde, hvor virksomheden kan dokumentere, at det målrettede efterafgrødekrav omregnet til en reduktion af virksomhedens samlede kvælstofkvote udgør mere end 20 %, dog således at det ikke får betydning for den samlede kvælstofreducerende effekt, angivet i den foreslåede § 18 a, stk. 1.

Arealer udlagt med målrettede efterafgrøder vil ikke kunne anvendes til at opfylde det allerede gældende efterafgrødekrav på 240.000 hektar efterafgrøder på landsplan fastsat i medfør af gødskningslovens § 18, stk. 1, 1. pkt. Dette gælder ligeledes efterafgrødekrav fastsat i medfør af anden lovgivning.

Det er hensigten, at virksomheder, der er autoriseret til økologisk jordbrugsproduktion eller er under omlægning med henblik på at opnå autorisation til økologisk jordbrugsproduktion (herefter de økologiske jordbrugsvirksomheder), undtages fra kravet om yderligere efterafgrøder, der fastsættes i medfør af den foreslåede bestemmelse til gødskningslovens § 18 a, jf. forslaget til § 1, nr. 1.

Efter gødskningslovens § 5 må de virksomheder, der er registreret i Register for Gødningsregnskab efter gødskningslovens § 2, ikke anvende mere kvælstof til gødningsformål i planperioden, jf. gødskningslovens § 4, end virksomhedens kvote for kvælstof. Virksomhedens kvote for kvælstof fastlægges på baggrund af reglerne i gødskningslovens §§ 6-8.

Bestemmelserne i gødskningsloven vedrørende registrerede virksomheders kvælstofkvote i planperioden gælder generelt uanset, om jordbrugsvirksomheden drives som en økologisk eller konventionel virksomhed. Gødskningsloven indeholder heller ikke begrænsninger i forhold til, hvilken type gødning med kvælstofindhold, der må anvendes på bedriften, f.eks. husdyrgødning.

Der anvendes ikke mineralsk kvælstofgødning (handelsgødning) i økologisk vegetabilsk produktion, og der er ligeledes fastsat en øvre grænse for, hvor meget husdyrgødning og organisk gødning i øvrigt, der udbringes pr. år pr. hektar udnyttet landbrugsareal, jf. § 31 i bekendtgørelse nr. 1318 af 26. november 2016 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrbekendtgørelsen), der omfatter husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse. Der vil således ikke være ændringer i den mængde kvælstofholdig gødning, som økologiske virksomheder kunne anvende inden for rammerne af økologireglerne henholdsvis før og efter udfasningen af kvælstofnormreduktionen, der trinvis blev gennemført i planperioden 2015/2016 og 2016/2017. Det er derfor fundet unødvendigt at pålægge økologiske virksomheder et yderligere efterafgrødekrav. Der henvises i øvrigt til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 1.

Det er hensigten, at virksomheder med et efterafgrødegrundareal på under 10 hektar ikke forpligtes til at udlægge målrettede efterafgrøder i medfør af den foreslåede § 18 a. Der gælder en tilsvarende begrænsning for efterafgrødekrav fastsat i medfør af den gældende gødskningslovs § 18, stk. 1, jf. § 2, stk. 6, i plantedækkebekendtgørelsen.

Det målrettede efterafgrødekrav i medfør af den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 18 a vil ikke kunne opfyldes ved anvendelse af de i medfør af gødskningslovens § 19, stk. 1 og 2, fastsatte ordninger om alternativer til udlægning af efterafgrøder. Det målrettede efterafgrødekrav vil heller ikke kunne opfyldes ved brug af overskud af efterafgrøder fra en tidligere planperiode eller ved overførsel fra en anden virksomhed.

Den foreslåede ordning om målrettede efterafgrødekrav vil indgå i den almindelige ordning for kontrol og håndhævelse af efterafgrøder, som allerede er etableret i medfør af gødskningsloven i forbindelse med det almindelige pligtige efterafgrødekrav fastsat i medfør af gødskningslovens § 18, stk. 1, 1. pkt. Dette betyder bl.a., at virksomheder, som ikke opfylder det yderligere efterafgrødekrav, vil få reduceret virksomhedens samlede kvote for kvælstof i planperioden efter gødskningslovens § 7.

Til nr. 2

Ifølge gødskningslovens § 21 a skal virksomheden hvert år indberette virksomhedens samlede areal, hvorpå der er etableret plantedække, efter regler fastsat i medfør af § 18. Miljø- og fødevareministeren er i § 21 a, stk. 2, bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om indberetningen, herunder udformning og indhold, og fristen for indberetning. Bemyndigelsen i § 21 a, stk. 2, er senest udnyttet til at fastsætte krav i plantedækkebekendtgørelsens § 14 om, virksomhederne senest den 31. august i den planperiode, der indberettes om, elektronisk skal indberette virksomhedens efterafgrødearealer i Miljø- og Fødevareministeriets Tast selv-service.

Indberetningen af efterafgrødearealer til opfyldelse af det gældende efterafgrødekrav fastsat i medfør af gødskningslovens § 18, stk. 1, 1. pkt., sker ved angivelse af det samlede udlagte antal hektar.

Med henblik på at sikre en effektiv kontrol af det foreslåede målrettede efterafgrødekrav fastsat i medfør af den foreslåede § 18 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, foreslås, at miljø- og fødevareministeren som en ny bestemmelse i gødskningslovens § 21 a, stk. 2, 2. pkt., bemyndiges til at fastsætte krav om, at virksomheden angiver efterafgrødernes præcise placering på virksomhedens arealer. Det er hensigten, at den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 21 a, stk. 2, 2. pkt., vil blive udnyttet til ved bekendtgørelse at fastsætte nærmere regler om indberetning af efterafgrødernes placering, hvis det er nødvendigt for at sikre en effektiv kontrol af, om de målrettede efterafgrøder er udlagt i de berørte områder.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Kravet om etablering af målrettede efterafgrøder i medfør af den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 18 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, skal som hovedregel være etableret den 1. august, første gang 1. august 2017.

Det er af afgørende betydning for virksomhedernes driftsplanlægning, at det hurtigst muligt efter udløbet af ansøgningsfristen for den frivillige efterafgrødeordning den 21. april offentliggøres, hvilke områder der bliver pålagt et krav om målrettede efterafgrøder og størrelsen på dette. Det er forventningen, at offentliggørelsen kan ske primo juni, første gang juni 2017. Bekendtgørelsen vil træde i kraft 1. august, første gang 1. august 2017.